

Antoni Lubelczyk

Grodzisko Dolne, st. 8, gm. loco, woj.
rzeszowskie, AZP 100-81/8

Informator Archeologiczny : badania 30, 11-12

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Nie natrafiono na żadne struktury archeologiczne ani koncentracje zabytków. Liczba znalezisk jest bardzo niewielka: 16 zabytków krzemiennych na st. 2 i tylko 6 na st. 1. Ponadto z powierzchni zebrano kilkanaście artefaktów krzemiennych. Na st. 1 nie natrafiono na żadne obiekty ani na warstwę kulturową. Z dokumentacji z badań w latach 1969–1972 wynika, że największa liczba zabytków (blisko 5000 z jednej krzeminicy) została znaleziona w północnej części stanowiska, całkowicie zniszczonej podczas późniejszych prac budowlanych. W latach następnych głęboka orka przyczyniła się do zniszczenia pozostałych ewentualnie struktur i w efekcie do naszych czasów przetrwały jedynie śladowe ilości zabytków, głównie w humusie. Założono sondaże w strefie północnej stanowiska. Potwierdziły one całkowite jej zniszczenie, nie dostarczyły też żadnych znalezisk. Wyłączono natomiast z penetracji zalesiony zachodni skraj cypla, uznany już przez Trzeciakowskiego za zniszczony i pozbawiony większej ilości zabytków. Na st. 2, w strefie styku podnóża cypla i utworów akumulacji wodnej, natrafiono w kilku miejscach pod humusem na warstwę o miąższości do 15 cm, zawierającą pył węglowy, bardzo drobne węgielki drzewne, a czasem spaleniznę. Niestety w żadnym z wykopów nie znaleziono w tej warstwie zabytków, co czyni jej interpretację jako warstwy kulturowej mało prawdopodobną. Może to być, znany z innych stanowisk z epoki kamienia, efekt osadzania się węgla w płytkiej wodzie w sąsiedztwie obozowiska, ale może to być również rezultat zjawisk przyrodniczych, np. pożaru lasu. W konfrontacji ze znikomą ilością znalezisk w innych dołkach, nie można uznać tego zjawiska za godne dalszych badań.

Wyniki upoważniają do stwierdzenia, że po upływie ćwierćwiecza od poprzednich badań wykopaliskowych stanowiska 1 i 2 w Elku są w takim stopniu zniszczone i na tyle ubogie, że nie wymagają dalszych badań ratowniczych ani ochrony konserwatorskiej.

GRABINA, st. 4,
gm. Łąck, woj. płockie,
AZP 53-51/17

- obozowisko schyłkopaleolityczne (kompleks z tyczakami lukowymi i drapaczami tarnowiańskimi)
- osada kultury pucharów lejkowatych i kręgu kultur leśnych (neolit)
- osada kultury trzcinieckiej (wczesna epoka brązu)

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 5 do 29 lipca przez mgr Sławomirę Rutę (Instytut Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego), uzupełnione ekspertyzą gleboznawczą wykonaną przez mgr. J. Kustrzyńskiego. Finansowane przez PSOZ i Uniwersytet Łódzki. Drugi sezon badań. Badaniami objęto wschodnią część stanowiska o powierzchni 160 m², wzdłuż wschodniego skraju wykopów z poprzedniego sezonu.

Natrafiono na dalszy ciąg osady – wydaje się, że uchwycony został jej północno-wschodni kraniec. Zaobserwowano jedynie nieliczne obiekty: 2 jamy oraz być może 2 dołki postłupowe. Na inwentarz składa się 988 fragmentów ceramiki, 111 krzemieni i kilkanaście grudek polepy. Materiał zalega głównie w spągu humusu i stropie warstwy naturalnej II (do głębokości około 10–20 cm poniżej humusu). Materiał ceramiczny i polepa związane są z osadnictwem neolitycznym i epoki brązu. Znaczną część materiału krzemiennego stanowią splekane okrucy. Większość pólusowca i pojedyncze narzędzia (np. tyczak lukowy) łączą się z pozyskanym w sezonie 1995 późnopaleolitycznym zespołem z tyczakami lukowymi i drapaczami tarnowiańskimi. Nie natrafiono jednak na inne skupienia materiału późnopaleolitycznego. W wyniku ekspertyzy gleboznawczej stwierdzono występowanie gleb brunatnych rdzawych wylugowanych, wytworzonych z piasków. Nie wyodrębniono poziomów gleby kopalnej.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w PSOZ w Płocku.

Badania będą kontynuowane.

GRODZISKO DOLNE, st. 8,
gm. loco, woj. rzeszowskie,
AZP 100-81/8

- obozowisko kultury magdaleńskiej (paleolit górny, schyłkowa faza)
- osada wczesnośredniowieczna (X–XI w.)

Ratownicze badania wykopaliskowe w dniach od 15 do 31 lipca, przeprowadzone przez Antoniego Lubelczyka (Muzeum Okręgowe w Rzeszowie). Finansowane przez PSOZ. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 180 m².

Pod około 15-centymetrową warstwą humusu, na tle calca, wystąpiło 6 obiektów archeologicznych. Trzy z nich (ob. 1, 2 i 5) to pozostałości półziemianek wczesnośredniowiecznych z X–XI w., z których pozyskano 582 fragmenty ceramiki i 2 noże żelazne. Obiekt 3 to nie-

	<p>wielka, półkulista w przekroju jama, w której znaleziono fragment ceramiki starożytnej. Obiekt 4, bez materiału, to raczej wkop współczesny. Na szczególną uwagę zasługuje obiekt 1a, znajdujący się pod i na obrzeżach chaty wczesnośredniowiecznej (ob. 1). Jest to pozostałość bliżej nieokreślonego obiektu kultury magdaleńskiej, w formie ledwie odróżniającej się od calca niecki, wypełnionej żółtą, twardą gliną. Pozyskano z niego 42 krzemienie – w większości są to formy narzędziowe (drapacze, tylczaki, rylce).</p> <p>Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Okręgowym w Rzeszowie. Wyniki badań opublikowane zostaną w „Materiałach i Sprawozdaniach Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego”, t. XVIII, 1997.</p> <p>Badania będą kontynuowane.</p>
<p>Grodzisko Dolne, st. 22, gm. loco, woj. rzeszowskie</p>	<p>patrz: wczesne średniowiecze</p>
<p>Hanna, st. XIV, gm. loco, woj. białkopodlaskie</p>	<p>patrz: mezolit</p>
<p>JAWORZE, st. 8a, gm. loco, woj. bielskie, AZP 108-47/10</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ślad osadnictwa kultury z ostrzami liściowatymi (paleolit górny) <p>W dniach 23-25 sierpnia wykonano szurf geologiczny pod kierunkiem dr Edelgardy Fołtyn (Uniwersytet Śląski w Katowicach). Badania finansowane przez Uniwersytet Śląski. Trzeci sezon badań. Szurf o wymiarach 2 x 1 m, głębokości 1,60 m, założono w obrębie wykopu archeologicznego 1/94.</p> <p>Stratygrafia osadów w obrębie szurfu geologicznego przedstawia się następująco:</p> <p>Poziom I – odpowiada warstwom 2 i 3 z badań w 1994 roku. Miąższość 40-45 cm. Żółtopomarańczowa glina lessopodobna, zwięzła, plastyczna, miejscami z oznakami oglejenia; widoczne są pomarańczowordzawe plamy po wytrąceniach związków żelaza oraz drobiny węgielków drzewnych. W spągu wystąpiły kamienne bloczki i żwir. Poziom II – piaskowcowy, rzadko rogowcowy i mułowcowy rumosz skalny w kształcie płytek, bloczków, bloków i żwirków spojonych osadem gliny zwietrzelinowej barwy żółtawobrunatnej. Rumosz ustawiony jest głównie ukośnie, ale też płasko i pionowo. Krawędzie rumoszu cechuje różny stopień ogładzenia. Miąższość 50-60 cm. W spągu zalegał materiał archeologiczny: fragment odlupkowego ostrza liściowatego, wykonanego z rogowca mikuszowickiego. W warstwie znaleziono też łuskę z rogowca mikuszowickiego, jej intencjonalny charakter może jednak budzić wątpliwości. Poziom III – brunatnożółtawy osad piaszczysty, luźny, z minimalną ilością frakcji drobniejszej, w której pojawiają się bloki skalne i żwirki. Miąższość 20-30 cm. Jest to osad typu rozlewiskowego, powstały w wyniku przepływu wody o słabym nurcie. Poziom IV – żółtawa glina zwietrzelinowa, zawierająca rumosz skalny ostrokrawędzisty (głównie w postaci płytek). Spągu nie osiągnięto.</p> <p>Wyniki badań zostaną opublikowane w wydawnictwie „Stan i potrzeby badań archeologicznych w Karpatach polskich; Trzcina, 11-13 grudnia 1996 r.”</p> <p>Badania powinny być kontynuowane.</p>
<p>Kaleń, st. 1, gm. Wieniawa, woj. radomskie –</p>	<p>patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich</p>
<p>KOSTKOWICE, st. 4 (Jaskinia Deszczowa) i 4a (Jaskinia Deszczowa II – Schronisko Górne), gm. Kroczyce, woj. częstochowskie, AZP 91-52/-</p>	<ul style="list-style-type: none"> • obozowiska paleolityczne (kilkufazowe osadnictwo z paleolitu środkowego, górnego i schyłkowego) • ślady osadnictwa ze schyłkowego neolitu lub wczesnej epoki brązu <p>Ratownicze badania wykopaliskowe w ramach programu konserwatorsko-badawczego dla Skal Kroczyckich, przeprowadzone w okresie od czerwca do sierpnia pod kierunkiem dr. Krzysztofa Cyrka (Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi). Finansowane przez PSOZ. Trzeci sezon badań.</p> <p>Prace terenowe polegały na pogłębieniu wykopu zlokalizowanego w strefie przyotworowej jaskini oraz na poszerzeniu wykopu w Schronisku Górnym (Jaskinia Deszczowa II), położonym kilka metrów powyżej głównej jaskini. Wykop główny pogłębiono o 150 cm, osiągając</p>